



Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 228/2021
Люксембург, 21 декември 2021 г.

Решение по дело C-497/20
Randstad Italia

Правото на Съюза допуска върховният съд от системата на общите съдилища в държава членка да не може да отмени постановено в нарушение на правото на Съюза решение на върховния съд от системата на административните съдилища в тази държава членка

Това обаче не засяга възможността на увредените от подобно нарушение лица да искат обезщетение от съответната държава членка

Azienda USL Valle d'Aosta (Местна здравна служба Вале д'Аоста, Италия) открива процедура за възлагане на обществена поръчка, за да определи трудова агенция, на която да възложи временното осигуряване на персонал. Randstad Italia SpA (наричано по-нататък „Randstad“) е един от участвалите в тази процедура оференти. След оценяването на техническите оферти Randstad е изключено, тъй като офертата му получава оценка под определения минимален праг.

Randstad подава жалба до компетентния първоинстанционен административен съд, с която цели, от една страна, да оспори изключването си от процедурата за възлагане на поръчката, а от друга, да докаже нередовността на тази процедура. Жалбата му е обявена за допустима, но е отхвърлена по същество. Сезиран с въззивна жалба, Consiglio di Stato (Държавен съвет, Италия) обаче приема, че жалбата е трябвало да бъде обявена за недопустима в частта, в която е насочена срещу редовността на процедурата, тъй като Randstad не е процесуално легитимирано да обжалва на такова основание. Затова той изменя първоинстанционното съдебно решение в тази му част. Randstad подава касационна жалба против това решение пред Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд, Италия). Последният по същество подчертава, че отказът на Държавния съвет да разгледа основанията, по които се сочи нередовност на процедурата за възлагане на поръчката, съставлява нарушение на правото на ефективни правни средства за защита по смисъла на правото на Съюза. Той обаче отбелязва, че италианското конституционно право¹, така както е тълкувано от Corte costituzionale (Конституционен съд, Италия)², изисква подобна касационна жалба да се обяви за недопустима. Всъщност **касационно обжалване на актовете на Държавния съвет се допуска само на основания, свързани с правораздавателната компетентност**, а в случая Randstad обжалва на основания, свързани с наличието на нарушение на правото на Съюза.

В този контекст Върховният касационен съд решава да отпрати запитване до Съда, по същество за да изясни дали правото на Съюза³ допуска разпоредба от вътрешното право, която съгласно националната съдебна практика не позволява на правните субекти да оспорват съответствието с правото на Съюза на решенията на върховния съд от системата

¹ Член 111, осма алинея от Costituzione (Конституция).

² Решение № 6/2018 от 18 януари 2018 г. относно тълкуването на член 111, осма алинея от Конституцията (ECLI:IT:COST:2018:6).

³ Член 4, параграф 3 ДЕС и член 19, параграф 1 ДЕС, както и член 1, параграфи 1 и 3 от Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно координирането на законите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство, изменена с Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г., разглеждан в светлината на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

на административните съдилища в рамките на касационно обжалване пред посочения върховен касационен съд.

Големият състав на Съда постановява, че подобна разпоредба е в съответствие с правото на Съюза.

Съображения на Съда

С оглед на принципа на процесуалната автономия Съдът отбелязва, че освен в случаите, в които съществуват правила на Съюза в съответната област, **във вътрешния правен ред на всяка държава членка следва да се уредят процесуалните правила относно правните средства за защита, които да гарантират на правните субекти зачитането на правото им на ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза, по смисъла на член 19 ДЕС.** Следва обаче да е гарантирано, че тези правила няма да са по-неблагоприятни, отколкото при подобни положения, уреджани от вътрешното право (принцип на равностойност), и няма да правят невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правото на Съюза (принцип на ефективност). В този смисъл правото на Съюза по принцип не е пречка за държавите членки да ограничават или да поставят условия във връзка с основанията, които могат да бъдат повдигани в касационното производство, стига да са спазени тези два принципа.

Що се отнася до **принципа на равностойност**, Съдът отбелязва, че в случая компетентността на запитващата юрисдикция да разглежда жалби срещу решенията на Държавния съвет е ограничена по един и същ начин, независимо дали тези решения са постановени на основание на разпоредби от националното право или на основание на разпоредби от правото на Съюза. Следователно спазването на този принцип е гарантирано.

Що се отнася до **принципа на ефективност**, Съдът припомня, че правото на Съюза не принуждава държавите членки да въвеждат различни от установените във вътрешното право правни средства за защита, освен ако няма никакво средство за защита пред съд, което да позволява да се гарантира спазването на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза. Ако в настоящия случай запитващата юрисдикция констатира, че е налице такова средство за съдебна защита, което априори изглежда така, от гледна точка на правото на Съюза е напълно допустимо съответната държава членка да предостави на върховния съд от системата на административните си съдилища правомощието за произнасяне като последна инстанция по спора както от фактическа, така и от правна страна и като последица от това да прегради възможността за още едно разглеждане на спора по същество в рамките на касационно обжалване пред върховния съд от системата на общите ѝ съдилища. В този смисъл разглежданата национална разпоредба не засяга и принципа на ефективност и с нищо не дава повод да се приеме, че е нарушен член 19 ДЕС. Този извод не е в противоречие с разпоредбите на Директива 89/665, които задължават държавите членки да гарантират правото на ефективни правни средства за защита в областта на обществените поръчки⁴.

Съдът обаче отбелязва, че от гледна точка на правото на ефективни правни средства за защита, гарантирано с тази директива и с член 47 от Хартата, **Държавният съвет се е произнесъл неправилно, когато е приел за недопустима жалбата на Randstad до административните съдилища.** В това отношение Съдът припомня, от една страна, че за да е допустима тази жалба, е достатъчно да е налице възможност възлагащият орган да трябва да повтори процедурата за възлагане на обществената поръчка, ако жалбата бъде уважена. От друга страна, съгласно посочената директива жалба може да подаде само оферентът, който все още не е окончателно изключен от процедурата за възлагане на поръчката, а изключването на оферента става окончателно само ако той е бил уведомен за

⁴ Член 1, параграфи 1 и 3 от Директива 89/665.

него и изключването е било „прието за законосъобразно“ от независим и безпристрастен съд⁵.

В настоящия случай Държавният съвет се е произнесъл в нарушение на това правило, доколкото както към момента, в който Randstad подава жалбата си до първоинстанционния съд, така и към момента на произнасянето на този съд решението на възлагателната комисия да го изключи от процедурата все още не е било прието за законосъобразно от посочения съд или от някой друг независим преразглеждащ орган.

Въпреки това в случай като настоящия — в който националното процесуално право само по себе си позволява на заинтересованите лица да подадат жалба пред независим и безпристрастен съд и ефективно да изтъкнат пред него наличието на нарушение на правото на Съюза и на разпоредбите от националното право, които го транспонират във вътрешния правен ред, но при произнасянето си като последна инстанция върховният съд от системата на административните съдилища в съответната държава членка неправилно обвързва допустимостта на жалбата с условия, вследствие от които тези заинтересовани лица се оказват лишени от правото си на ефективни правни средства за защита — **правото на Съюза не изисква за целите на отстраняването на това нарушение на правото на ефективни правни средства за защита държавата членка да предвиди възможността за обжалване на подобни констатиращи недопустимост актове на върховния административен съд пред върховния съд от системата на общите съдилища.**

Накрая Съдът подчертава, че **този подход не засяга възможността на частноправните субекти, които евентуално са увредени от нарушението на правото им на ефективни правни средства за защита, допуснато с акт на съд, който се произнася като последна инстанция, да ангажират отговорността на съответната държава членка, стига да са изпълнени условията, предвидени за тази цел в правото на Съюза, и по-конкретно условието нарушението на това право да е достатъчно съществено.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

⁵ Член 2а, параграф 2 от Директива 89/665, тълкуван в светлината на член 47 от Хартата.